

Elinvoimainen Ähtäri 2019

Sisältö

1	Johdanto	2
2	Ähtäri lyhyesti	3
3	Väestörakenteen muutokset 1990 –2018	4
3.1	Suomi	4
3.2	Etelä-Pohjanmaa	7
3.2.1	Etelä-Pohjanmaa ennuste 2018 -2040	8
3.3	Ähtäri.....	10
4	Etelä-Pohjanmaan ja Ähtäriin työllisyyden tarkastelua	11
5	Tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä väestörakenteen muutoksista.....	13
6	Muut toimenpiteet väestömäärän säilyttämiseksi ja heikot signaalit	15
7	Kaupunkien vetovoima suhteessa 7 vetovoimatekijään	16
8	Seutukaupunkien vetovoimatutkimus 2019.....	18
8.1	Kaupunkikohtainen raportti: Ähtäri.....	20
8.2	Nuorten kuuleminen.....	22
9	Ähtäriin vetovoima suhteessa 7 vetovoimatekijään.....	22
10	Päätelmät tutkimuksista ja selvityksistä	28
11	Ähtäriin mahdollisuudet	28
	Liite 1. Nuorten kuuleminen	
	Liite 2. Ähtäriin seitsemän vetovoimatekijää	

1 Johdanto

Muuttoliike maaseutumaisista kunnista ja kaupungeista on kasvanut. Valtakunnallisesti väestö muuttaa Etelä-Suomen kasvukeskuksiin ja maakuntakeskuksiin sekä niiden naapurikuntiin. Ähtärissä vuonna 2018 asukasluvun lasku on ollut Etelä-Pohjanmaan suurimpia – 194 asukasta. Asukasluku vuoden 2018 lopussa oli 5703 asukasta. Vertailulukuna voidaan pitää vuotta 1990, jolloin asukasluku oli 7814 asukasta. Alue- ja väestötutkija Timo Aron mukaan (2015) muuttoliikkeelle on ominaista valikoivuus, keskittävyys ja polarisoivuus. Valikoivuudella tarkoitetaan, että pääosa muuttajista on nuoria tai nuoria aikuisia. Nuorten ja nuorten aikuisten muuttopäätöksillä on iso vaikutus alueiden olemassa olevaan ja varsinkin tulevaan kehitykseen, koska valintojen seurauksena syntyy usein positiivisia kerrannaisvaikutuksia tuloalueille ja negatiivisia supistumisvaikutuksia lähtöalueille. Keskittävyydellä tarkoitetaan muuttovoittojen keskittymistä suuriin keskuskaupunkeihin ja niiden läheisyydessä oleville vaikutusalueille. Polarisoituminen taas tuo vastakkainasettelua ja eriytymistä alueiden sisällä ja alueiden välillä muuttoliikkeessä. Kuntatalouden näkökulmasta työlliset, aktiivi-ikäiset, koulutetut ja hyvätuloiset ovat kunnan kannalta ihannemuuttajia.

Suomen kulttuurirahaston ja ajatuspajae2:n (2018) mukaan 2/3 suomalaisista pitää lähiympäristöään, kotikuntaansa ja asuinmaakuntaansa tärkeänä identiteetilleen. Tutkimuksen mukaan alle 30-vuotiaista 62 prosenttia pitää nykyistä asuinkuntaansa identiteettinsä kannalta tärkeänä, yli 60-vuotiaissa osuus on 71 prosenttia. Maakuntaidentiteetti koetaan keskimääräistä tärkeämpänä Etelä-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla, Lapissa ja Etelä- ja Pohjois-Karjalassa. Vahva maakunnallinen identiteetti pohjautuu myös heimopohjaisiin ryhmiin. Yli 70 prosenttia eteläpohjalaisista, etelä- ja pohjoiskarjalaisista sekä etelä- ja pohjoissavolaisista samastuu heimoon. Selvä enemmistö (76 %) ei halua vauhdittaa kaupungistumista ja viihtyy paremmin luonnonhelmassa kuin kaupungissa. Erittäin tai jokseenkin kaupunkikeskeiseksi voidaan luokitella joka neljäs suomalainen.

Tähän raporttiin on kerätty pohjatietoa väestökehityksestä Suomessa, Etelä-Pohjanmaalla ja Ähtärissä sekä tarkasteltu Etelä-Pohjanmaan ja Ähtärin työllisyystilastoja. Samoin on tutustuttu eri kuntien ja kaupunkien muuttajatutkimuksiin ja niiden tuloksiin. Lisäksi raporttiin on otettu Timo Aron esille tuomia seitsemää vetovoimatekijää, joiden pohjalta on tehty tarkastelua Ähtärin omiin vetovoimatekijöihin.

2 Ähtäri lyhyesti

Ähtäri sijaitsee kolmen maakunnan rajalla keskellä upeinta suomalaista järvimaisemaa. Matkailusta tunnettu vesistörikas paikkakunta on myös Euroopan alumiinivenuotannon keskittymä.

- Ähtäriin kunta perustettu vuonna 1867
- kaupunki 1.1.1986
- kokonaispinta-ala 909 km², josta vesialuetta 105 km²
- 169 yli hehtaarin kokoista järveä, rantaviivaa noin 536 km
- asukasluku on ollut vuoden 2018 lopussa 5703 asukasta.

Historiaa

Ähtäriin seutu on ollut aikanaan Ylä-Satakunnan pitäjien Pirkkalan, Lempäälän, Vesilahden ja Kangasalan maanomistajien vakinaista erämaa-alueetta. Erämaiden peruutuksen jälkeen alkoi Ähtäriin varsinainen asutus, alueelle siirtyi väkeä Savosta, Hämeestä ja Pohjanmaalta. Vakituinen asutus on syntynyt 1500-luvun alusta lähtien.

Suomen kartalla

Ähtäriin kaupunki sijaitsee Etelä-Pohjanmaan maakunnassa, Kuusiokuntien seutukunnassa, Suomenselän alueella.

Luonnonolosuhteet

Suomenselän alue poikkeaa luonnonolosuhteiltaan muusta Etelä-Pohjanmaasta. Suomenselkä työntyy "Lapin sormena" pohjoisesta etelään. Ähtäri on maastoltaan hyvin vaihtelevaa ja korkein kohta on noin 233 metriä merenpinnan yläpuolella (vrt. esim. Ounasvaara 214 m).

Palvelut, elinkeino

Ähtäriin kosket, vesistöt ja suuret metsävarat ovat mahdollistaneet elinkeinojen monipuolisen kehittymisen. Elinvoimaa luo paitsi alati kehittyvä matkailu, myös vahva metalliteollisuus.

Loma-asuminen

Ähtäriin alueella on yli 1400 loma-asuntoa, toiseksi eniten Etelä-Pohjanmaan alueella. Ähtäriin järjestettiin vuonna 2000 Suomen ensimmäiset loma-asuntomessut. (Ähtäriin kaupungin kotisivut, 2019.)

3 Väestörakenteen muutokset 1990 –2018

Seuraavassa luvussa on tarkasteltu Suomen väkilukua, maahanmuuttoa ja muuttovoittoa-/tappiota vuonna 2018, Etelä-Pohjanmaan ja Ähtärin väkilukua ja väestöllistä huoltosuhdetta.

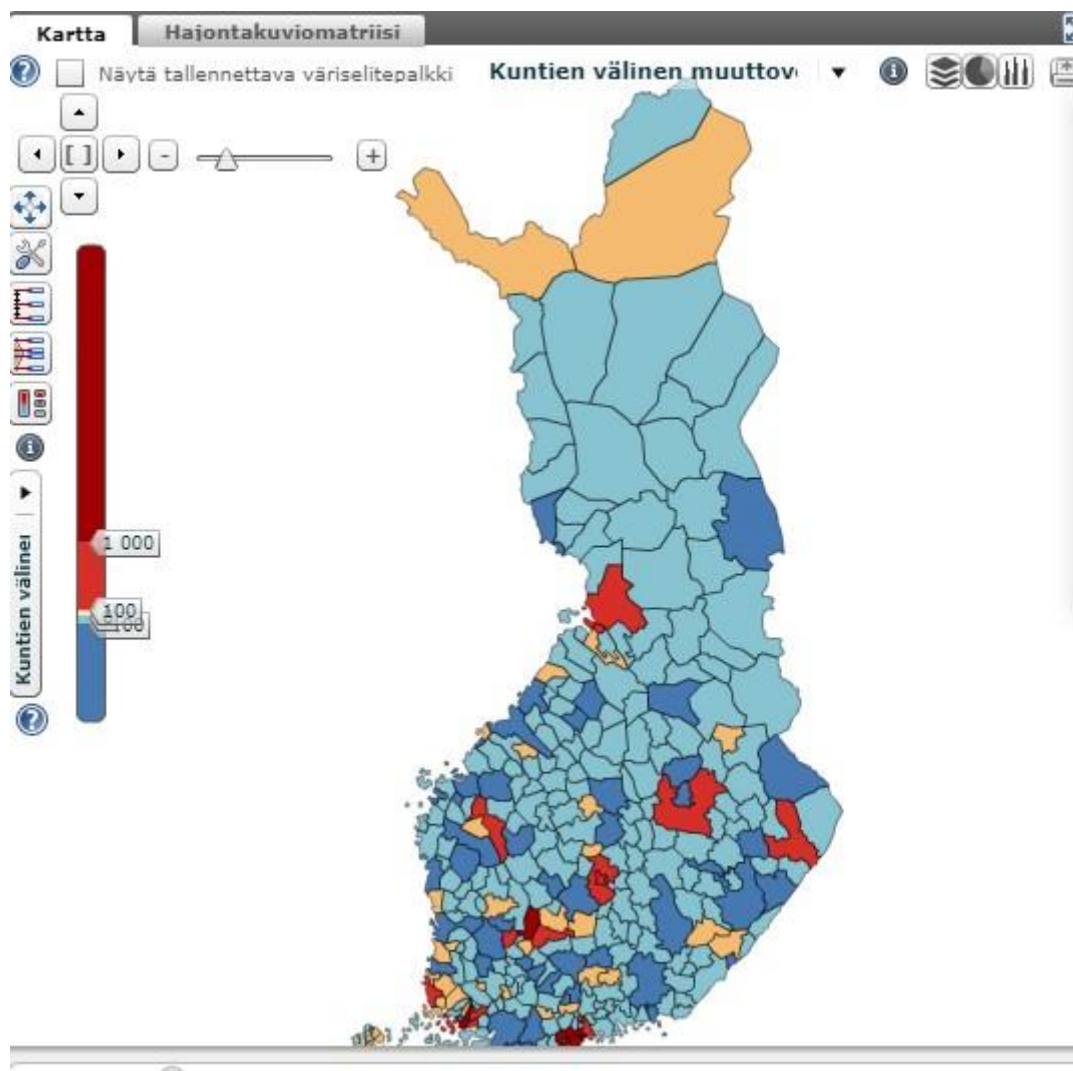
Taulukko 1. Suomen väkiluvun muutokset.

3.1 Suomi

Vuosi	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Asukas- määrä	4,974 milj.	5,099 milj.	5,171 milj.	5,237 milj.	5,351 milj.	5,375 milj.	5,401 milj.	5,427 milj.	5,451 milj.	5,472 milj.	5,487 milj.	5,503 milj.	5,518 milj.
Maa- han- muutto	13558	12222	16895	21355	25636	29481	31278	31941	31507	28746	34905	31797	29616

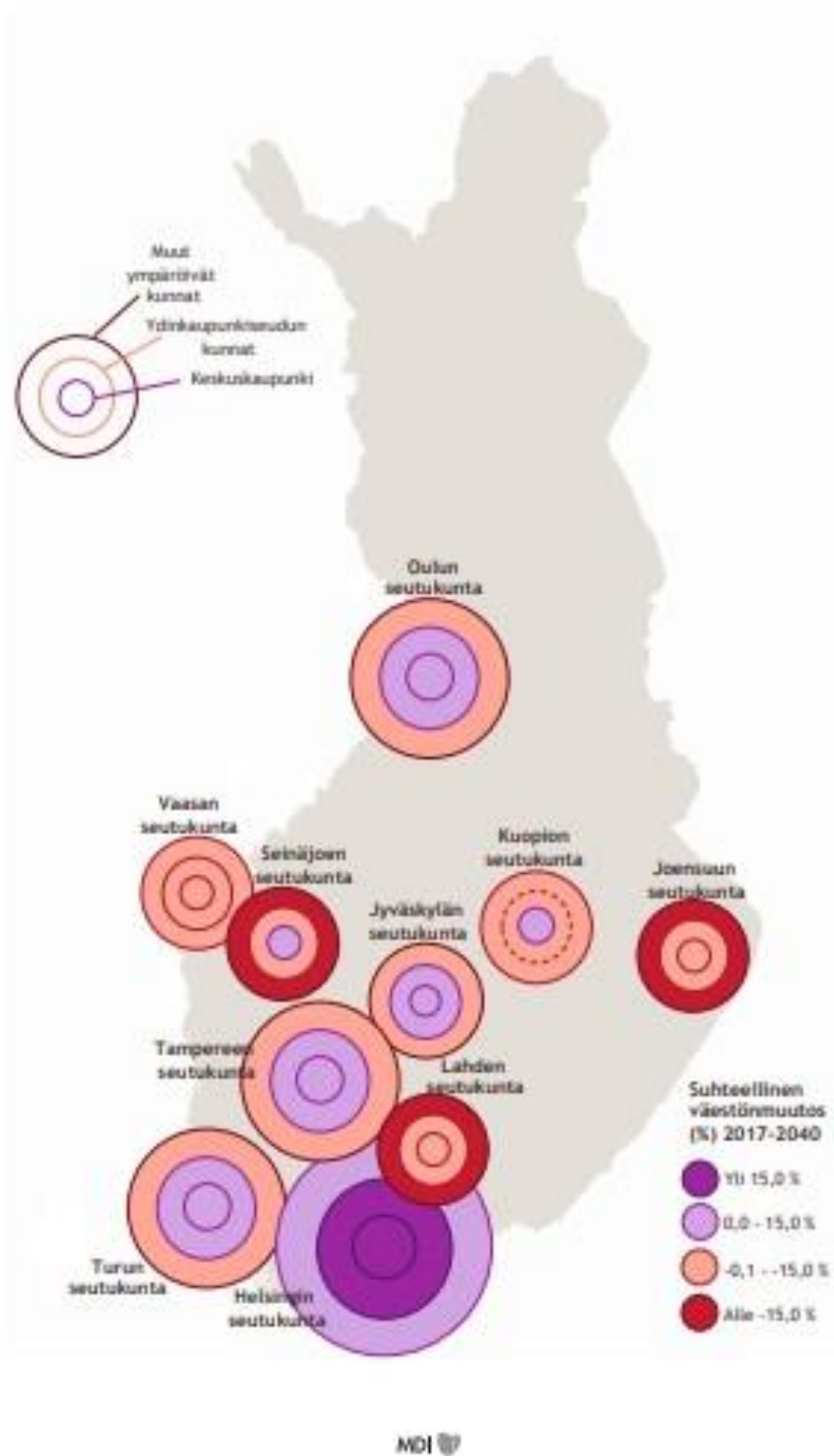
Suomen väkiluku kasvaa tasaisesti maahanmuuton vaikutuksesta. Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomuksessa työperustainen maahanmuutto määritellään ”ensisijaisesti pysyväluonteisesti työn perässä Suomen työmarkkinoille ulkomailta tulevaa, työllisyyttä ja työvoiman tarjontaa kasvattavaa työvoimaa” (VTV 2012, 17). Työperäisen oleskeluluvan ehdot ovat jatkuva työnteko, kokopäiväinen työ ja riittävä toimeentulo. Palkan on oltava vähintään sen työehtosopimuksen mukainen, jota työsuhhteessa sovelletaan tai vähintään työttömyysturvalain työssäoloehdon mukainen. Jotta työssäoloehdon mukainen päivärahoitus täyttyy, kokoaikaisen työn bruttopalkan on oltava vuonna 2019 vähintään 1 211 euroa kuukaudessa. Työpaikan saaminen Suomessa edellyttää yleensä suomen/ruotsin kielen osaamista.

Kuvio 1. Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio vuonna 2017.

Tarkasteltaessa väestömäärän kasvua valtakunnallisesti, voittajia ovat suuret kaupungit ja lähikunnat sekä maakuntakeskukset ja lähikunnat. Yli 1000 asukkaan muuttovoiton ovat saaneet Helsinki ja naapurikunnat, Turku ja Tampere, väri tummanpunainen. Muuttovoiton ollessa sadan ja tuhannen asukkaan välillä, maakuntakeskukset ovat olleet muuttovoittoisia, väri punainen. Vaaleanruskealla olevilla alueilla, muuttovoitto on ollut 1-99 asukkaan välillä. Vaaleansinisellä on 1-99 asukkaan muuttotappio ja tummansinisellä yli sadan asukkaan muuttotappio. Muuttovoittoisia kuntia kaukana kasvukeskuksista on vähän, esimerkiksi Inari, Pyhäjoki ja Enontekiö. (Tilastokeskus 2017, kuntien avainluvut). Inarin ja Enontekiön osalta kasvua selittää matkailun työllistävä vaikutus ja Pyhäjoen kohdalla rakenteilla oleva ydinvoimalaitos.

Kuvio 2. MDI-ennuste 2040 (MDI 2019)

Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI on laskenut ajankohtaisen alueellisen väestönkehityksen 10 keskeiselle kasvuseudulle ympäri Suomea. Ennuste ulottuu vuoteen 2040. Sen mukaan väestönkehitys kääntyy pois kasvu-uralta lukuun ottamatta Helsingin, Tampereen ja Turun seutuja.

MDI:n ennusteen mukaan suhteellinen väestönmuutos on suurinta pääkaupunkiseudulla vuoteen 2040. Selkeää kasvua tapahtuu myös Tampereen ja Turun seuduilla ja maltillista kasvua Jyväskylän ja Oulun seuduilla sekä pientä kasvua Kuopion seudulla. Vuoden 2030-luvun puolivälissä edellä mainituilla seuduilla väestönkasvu kääntyy laskuun, lukuun ottamatta pääkaupunkiseutua. Muutoksessa keskeisintä on syntyvyyden romahdus ja sen aiheuttamat kerrannaisvaikutukset. Alueiden eriytyminen kasvaviin, supistuviin ja tyhjeneviin alueisiin on ennustettavissa olevan muuttoliikkeen vaikutuksia. (MDI-ennuste 2019.)

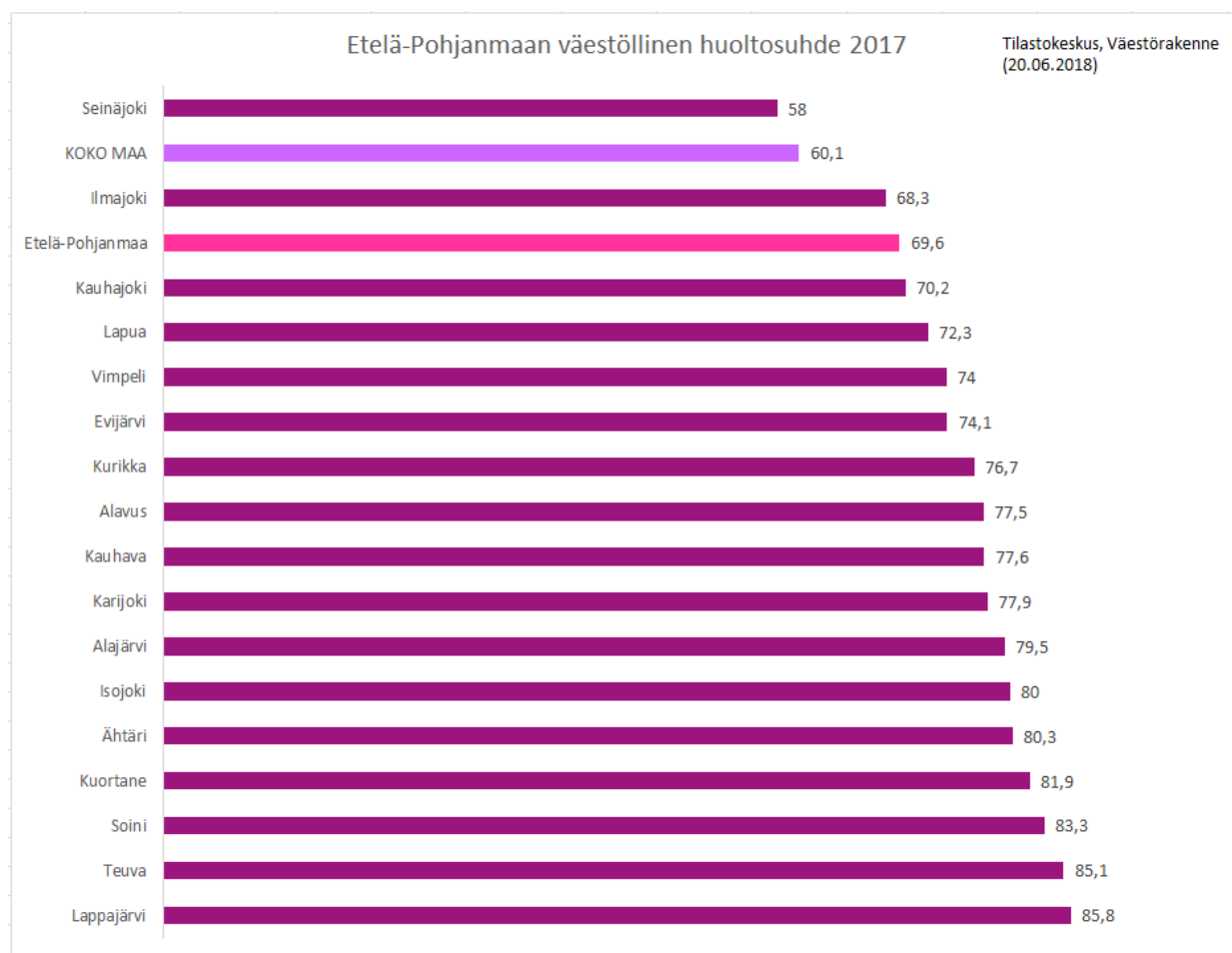
3.2 Etelä-Pohjanmaa

Taulukko 2. Etelä-Pohjanmaan väkiluvun muutokset

Vuosi	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Asu- kas- määrä	201670	200857	195615	193812	193504	193735	194058	193977	193400	192586	191860	190910	189715
Väes- töllinen huolto- suhde	56,7	57,6	56,9	57,1	58,5	60,0	61,7	63,5	65,0	66,7	68,0	69,6	

Väestöllisellä huoltosuhteella tarkoitetaan alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhdetta 15–64-vuotiaiden määrään, eli montako "huollettavaa" on sataa työkäistä kohti – mitä korkeampi luku, sitä heikompi huoltosuhte. Koko maan väestöllinen huoltosuhte vuonna 2017 oli 60,1 eli sataa työkäistä kohti oli noin 60 huollettavaa. Etelä-Pohjanmaan suhdeluku oli 69,6 eli maakunnista kolmanneksi heikoin. Etelä-Pohjanmaan yksittäisistä kunnista korkein huoltosuhte oli Lappajärvellä (85,8) ja matalin Seinäjoella (58). Ähtärin huoltosuhte oli vuonna 2017 80,3. Työkäisten osuus väestöstä on vähentynyt jatkuvasti ja kehityksen ennustetaan jatkuvan samanlaisena myös tulevaisuudessa. Vanhimpien ikäluokkien osuus väestöstä on kasvanut ja jatkaa kasvuaan. Nuorimpien ikäluokkien osuus väestöstä on pienentynyt, mutta ennusteen mukaan nuorten osuus ei enää pienene jatkossa vaan osuus pysyisi suunnilleen samana kuin nyt. Etelä-Pohjanmaan väkiluku on ollut laskeva, lukuun ottamatta vuosia 2011 ja 2012.

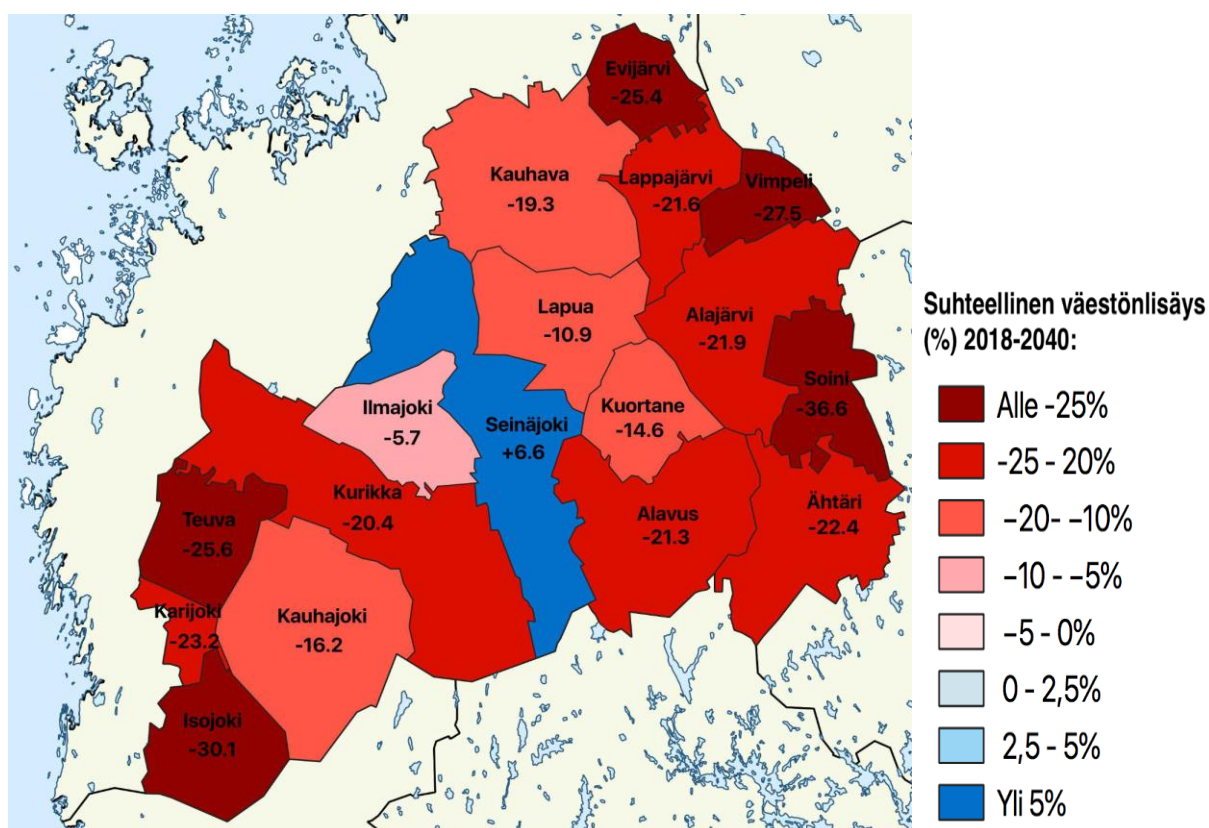

Kuvio 3. Väestöllinen huoltosuhde Etelä-Pohjanmaalla vuonna 2017.

3.2.1 Etelä-Pohjanmaa ennuste 2018 -2040

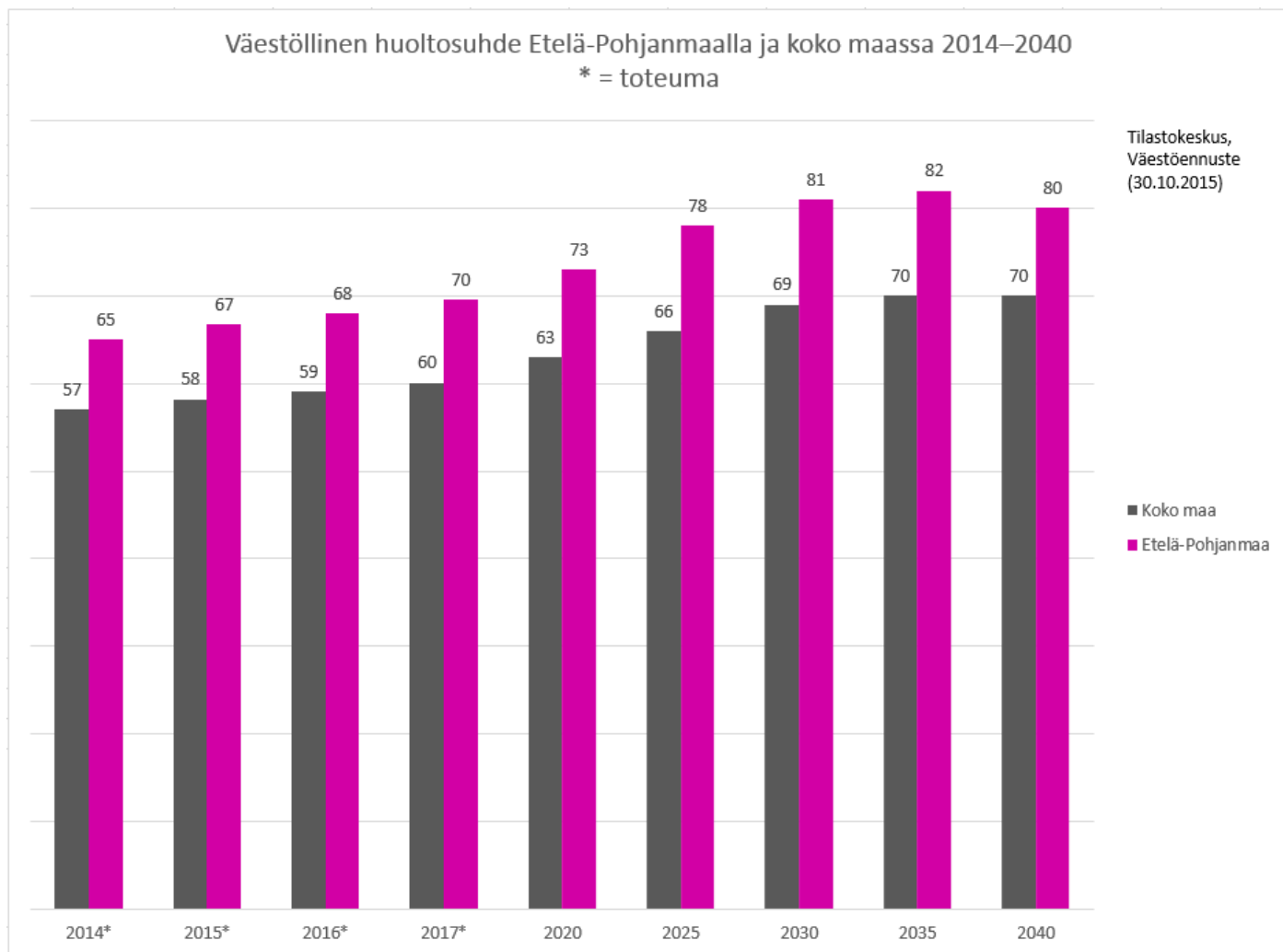
MDI:n ennusteen mukaan Etelä-Pohjanmaan maakunnan väkiluku vähenee vuosien 2018-2040 aikana 19 057 asukkaalla, - 10 prosentilla. Ennusteen mukaan Etelä-Pohjanmaalla asuu vuonna 2040 170 658 asukasta. Vertailuna vuoden 2018 lopussa Etelä-Pohjanmaalla asui 189 715 asukasta. Ennusteen mukaan Etelä-Pohjanmaan väkiluku vähenee koko ajanjakson ajan. Tarkastelujaksolla 2018 – 20140 Etelä-Pohjanmaan väestökehitys jää kuudenneksi heikoimmaksi kaikista maakunnista. Etelä-Pohjanmaan suhteellinen väestökehitys jää selvästi heikommaksi kuin naapurimaakunnissa Pohjanmaalla tai Keski-Pohjanmaalla.

Alla olevassa kuviossa on ennuste suhteellisesta väestökehityksestä kunnittain Etelä-Pohjanmaalla ajanjaksolla 2018-2040. Ainoastaan Seinäjoella väestökehitys on positiivista ajanjaksolla. Kuusiokuntien alueella suurin negatiivinen väestönlisäys on Soinissa, pienin negatiivinen väestönlisäys on Kuortaneella.

Kuvio 4. Etelä-Pohjanmaan suhteellinen väestökehitys 2018-2040 (Seppelvirta, 2019).

Väestöllinen huoltosuhde tulee Tilastokeskuksen ennusteen mukaan nousemaan noin 10 vuotta vuoteen 2040 Etelä-Pohjanmaan osalta. MDI:n ennusteen mukaan Etelä-Pohjanmaalla asuu 81,1 ei-työikäistä henkilöä sataa työikäistä kohden vuonna 2040 (Seppelvirta, 2019).

Kuvio 5. Väestöllinen huoltosuhde Etelä-Pohjanmaalla ja koko maassa 2014-2040.

Ennusteen mukaan nettosiirtolaisuus on ainoa Etelä-Pohjanmaan väestöä kasvattava tekijä vuosien 2019-2040 aikana. Etelä-Pohjanmaa saa ennusteen mukaan kansainvälisestä muuttoliikkeestä 326 henkilöä muuttovoittoa vuotta kohden. (Seppelvirta, 2019.)

3.3 Ähtäri

Ähtäriin asukasluvun lasku on jatkunut jo pidempään. Vuoden 1990 lopussa asukasluku oli 7814 asukasta, mutta tästä asukasluku on laskenut vuoden 2018 loppuun mennessä -2105 asukasta.

Asukasluvun lasku syntyy sekä negatiivisesta luonnollisesta väestönlisäyksestä (syntyneiden määrä jää kuolleisuutta pienemmäksi), että tappiollisesta kokonaisnettomuutosta (Ähtäriin muuttaneita on vähemmän kuin Ähtäristä pois muuttaneita). Näistä jälkimmäinen on ilmiönä ollut Ähtäriin voimakkaampi.

Taulukko 3. Ähtärin väkiluvun muutokset.

Vuosi	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Asu- kas- määrä	7814	7598	7215	6885	6482	6412	6363	6271	6178	6068	5985	5906	5703
Pro- sentu- aali- nen muu- tos		-2,84	-5,31	-4,79	-6,22	-1,09	-0,77	-1,47	-1,51	-1,81	-1,37	-1,34	- 3,45
Väes- tölli- nen huolto suhde	59,6	60,9	58,2	58,7	60,8	63,0	65,4	69,1	72,3	74,3	78,6	80,3	

4 Etelä-Pohjanmaan ja Ähtärin työllisyyden tarkastelua

Etelä-Pohjanmaan marraskuun 2018 työllisyyskatsauksen mukaan Ähtärin työttömien osuus työvoimasta on 7,13 %. Tarkasteltaessa ajanjaksolla 2006-2018 keskiarvoa työttömien osuudesta työvoimasta yhtä alhaisia prosenttiosuuksia on ollut vuonna 2006. Vuoden 2018 Ähtärin työttömien %- osuus ja määrä kuukausittain on alla olevassa taulukossa, vertailulukuna vuoden 2006 ja 2012 tiedot. Huomioitavaa on, että väkiluku on laskenut vuodesta 2005 – 1161 asukasta.

Taulukko 4. Ähtärin työttömien osuus työvoimasta % 2006, 2012 ja 2018 ja työttömien määrä (Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto).

Kuukausi	Vuosi 2006 %-osuus	Vuosi 2006 Työttömien määrä	Vuosi 2012 %-osuus	Vuosi 2012 Työttömien määrä	Vuosi 2018 %-osuus	Vuosi 2018 Työttömien määrä
Tammikuu	9,60	351	11,2	313	9,21	240
Helmikuu	9,10	322	10,6	297	9,30	235
Maaliskuu	8,20	290	10,4	291	8,79	222
Huhtikuu	7,90	294	9,8	274	7,48	189
Toukokuu	7,00	260	7,8	218	6,41	162
Kesäkuu	7,70	289	9,2	258	7,28	184
Heinäkuu	8,10	323	10,6	296	7,76	196
Elokuu	7,10	293	9,3	259	6,89	174
Syyskuu	7,20	293	9,7	272	7,40	187
Lokakuu	7,20	270	10,1	281	7,09	179
Marraskuu	7,30	267	10,8	301	7,13	180
Joulukuu	8,20	294	11,5	322	8,0	203

Alueellisesti Ähtäri kuuluu Kuusiokuntien seutukuntaan, johon kuuluvat myös Alavus ja Kuortane. Ähtärin merkittävimpiä teollisuustoimialoja ovat erikoistunut metalliteollisuus (alumiiniveneet ja säiliöt). Matkailuelinkeinolta odotetaan paljon ja alueella uskotaan pandojen myötä vahvaan kasvuun ja sesonkiaikojen pidentymiseen. Matkailu-, liikunta- ja hyvinvointipalveluiden tarjonta on monipuolista, mikä tarjoaa mahdollisuudet kehittää alueen houkuttelevuutta ympärivuotisena matkailukohteena. Maa- ja metsätaloudella on vahva merkitys alueella.

Elinkeinoelämän näkymiä pidetään alueella varsin hyvinä. Metalliteollisuuden tilanne on pääosin hyvä, mutta osaavan työvoiman saatavuudessa on ollut haasteita. Kaupan alalla ja matkailussa odotukset ovat korkealla. Ähtärissä on vahva usko matkailijamäärien lisääntymiseen ja vaikutus ulottuu laajemmallekin. Osaavasta työvoimasta on pulaa, etenkin erityisosaamisesta. Pulaa on metallialan ammattiteissa, ravintola- ja suurtalousalalla sekä sosiaali- ja terveysalalla. Työttömien työnhakijoiden määrä on ollut laskussa ja työllisyysnäkökymien ennakkoidaan jatkuvan edelleen myönteisenä. (Alueelliset kehitysnäkymät Kevät 2018, Työ ja elinkeinoministeriön julkaisu 11/2018.)

5 Tehtyjä tutkimuksia ja selvityksiä väestörakenteen muutoksista

Kunnat ja kaupungit ovat viime vuosina teettäneet muuttajatutkimuksia. Muuttajatutkimuksissa vastaajina ovat olleet tulo- ja/tai lähtömuuttajat. Tutkimuksissa on selvitetty syitä paluu-/lähtömuuttoon ja muita muuttamiseen liittyviä tekijöitä. Tarkastelluissa muuttajatutkimuksissa suurin osa oli Innolink:n laatimia. Lisäksi ammattikorkeakoululähtöisiä tutkimuksia oli tehty. Seuraavaan taulukkoon on koottu muutamia muuttajatutkimuksia tuloksineen.

Taulukossa mainituilla vetovoima-, työntövoima- ja pitovoimatekijöillä tarkoitetaan seuraavaa:

Vetovoima: Mitkä tekijät saavat muuttamaan kuntaan/kaupunkiin?

Työntövoima: Mitkä tekijät saavat muuttamaan pois kunnasta/kaupungista?

Pitovoima: Mitkä tekijät saavat asumaan kunnassa/kaupungissa?

Muuttajatutkimuksen keskeisiä tuloksia olivat tulo- ja lähtömuutossa:

Työ- ja/tai opiskelupaikan saanti, perhesyyt, synnyinseutu. Tulomuuttajat arvostivat hyviä julkisia palveluita, kuten varhaiskasvatusta, kouluja, kirjastoa, terveyspalveluita sekä hyviä harrastusmahdollisuuksia. Kritiikkiä saivat julkinen liikenne ja erikoissairaanhoido. Turvallinen ympäristö ja luonto koettiin muuttajatutkimuksissa vahvuuksiksi.

Taulukko 5. Koonti muuttajatutkimuksista.

Kunta/ kaupunki	Tutkimus ja otanta	Syy paluu- muuttoon	Palvelut/ plussat	Palvelut/ miinukset	Vahvuudet	HUOM!
Kurikka (2016)	128 vastaajaa tulomuutta- jista, 115 vas- taajaa lähtö- muuttajista, otanta 500 henkilöä (kir- jevastaus)	Perhesyyt, työpaikan si- jainti, asun- non saanti	Harrastus- mahdollisuu- det, terveys- palvelut, päi- vähoito	Joukkoliie- kenne, kau- palliset palve- lut	Luonto, tur- vallinen ympä- ristö, hyvä kasvuympä- ristö, viheralu- eet, harrastus- mahdollisuu- det, terveys- palvelut, päi- vähoito	Palvelut tulee säilyttää ja ke- hittää niitä, kehittää har- rastus- ja ajanvietto- mahdollisuu- ksia, huolehtia kaupungin ke- hityksestä.
Kuusamo (2017)	301 vastausta, tulomuuttajat 100, lähtö- muuttajat 100, pitkäai- kaiset asuk- kaat 101 (pu- helinhaastat- telu)	Työpaikan saanti, perhe- syyt, paluu synnyinseu- dulle	Liikuntapaikat, kansalais- opisto, kerho- ja iltapäivätoi- minta, var- haiskasvatus	Joukkoliie- kenne, raken- nusvalvonta, erikoissairaan- hoito	Luonto, syn- nyinseutu	Vetovoima- työntö- ja pi- tovoimatekijät
Parkano (2018)	82 vastausta, otanta 185 ko- titaloutta, tut- kimus vain tu- lomuuttajille (puhelinhaas- tattelu)	Perhesyyt, turvallisuus ja rauhallisuus, oma tai puoli- son työ- tai opiskelu- paikka, keskei- nen sijainti, asunto- ja tonttitarjonta, asumisen ja elämisen edul- lisuus	Kirjasto- ja kulttuuripal- velut, kauppa- liset palvelut, terveyspalve- lut, liikunta- palvelut	Nuorisopalve- lut, ammatilli- nen koulutus, yksityiset va- paa-aikaan liittyvät palve- lut	Rauhallisuus ja turvallisuus, työ- tai opis- kelupaikka, uusi koulu- kampus	
Taivalkoski (2017)	130 tulo- ja lähtömuutta- jaa sekä pitkä- aikaista asu- kasta (puhe- linhaastattelu)	Luonnonlähei- syys, oma tai puolison työ- tai opiskelu- paikka, kun- nan viihtyis- yys, liikunta- palvelut	Koulu- ja opis- kelutervey- denhuolto, tekniset ja ympäristöpal- velut, ammat- tioppilaitos, perusopetus	Joukkoliie- kenne, eri- koissairaan- hoito, omako- titalotontit	Viihtyisä asuinkunta, terveyspalve- lut, varhais- kasvatuspal- velut	Viihtyisä asuinkunta
Vaasa (2018)	300 tulomuut- tajaa, 300 lähtö- muuttajaa (puhelinhaas- tattelu)	Oma tai puoli- son työ- tai opiskelu- paikka	Kirjasto, kor- keakoulutus, harrastusmah- dollisuudet, ammatillinen koulutus, lii- kuntapalvelut, asuntopalve- lut	Joukkoliiken- teen toimi- vuus, terveys- palvelut	Kaunis, merel- linen, kaksi- kielinen, opis- kelukaupunki	Luonto, meri, kaksikielisyys, perhe

6 Muut toimenpiteet väestömäärän säilyttämiseksi ja heikot signaalit

Seuraavaan taulukkoon on koottu kuntien toteuttamia toimenpiteitä ja heikkoja signaaleja liittyen väkiluvun positiiviseen muutokseen.

Taulukko 6. Kuntien toimenpiteet ja heikot signaalit

Toimenpide/heikko signaali	Toiminta	Kustannukset kunnalle	Toteuttava taho	Vaikutus	HUOM!
Vauvaraha	Kuntaan syntyvälle lapselle maksettu vauvaraha.	1 000 € - 10 000 €, kertakorvauksena tai vuosittain, (kirjoilla kunnassa).	Esim. Halsua, Lestijärvi, Miehikkälä, Oulainen, Pyhäjoki.	Syntyvyys kasvanut, sitoutuminen kuntaan, poismuuttokynnyks korkeampi. Mielletään enemmän imagokysymykseksi, lapsiystävällinen paikkakunta.	Ähtärin kaupunginhallitus 27.5.2019 § 132
Ensiasunnon ostajan etu/tuki	Kuntaa maksaa ensiasunnon ostajalle tukea, (kirjoilla kunnassa).	Esimerkiksi 2 000 €	Esim. Oulainen	Sitoutuminen kuntaan, kunnan imago.	
Isovanhempien muutto lähemmäksi lapsiaan tai päinvastoin	Isovanhempien tai lasten muutto lähemmäksi toisiaan. Lastenlasten näkeminen/hoitaminen.			Muuttovoitto	Aktiiviset eläkeläiset
Kahden kodin yhdistelmä	"Asuminen kaupungissa ja maalla"				"Kaksoisidentiteetti", lomiasunto/vakituisen asunto.
Maaseutuun liittyvät yritykset ja mielikuva	Yritysten perustaminen maaseudulle, mielikuvamarkkinointi		Meneillään tutkimus nuorista yrittäjistä maaseudulla, paikakaseksikkyys	Mahdolliset uudet yritykset	Yritykset hyödyntävät maaseutuun liittyviä mielikuvia, tarinankeronta.

7 Kaupunkien vetovoima suhteessa 7 vetovoimatekijään

Timo Aron (2017) mukaan alueen menestyminen tai menestymättömyys perustuu kasvuun. Ilman vetovoimaa ei ole kasvua ja kasvua ei ole ilman vetovoimaa. Kasvulla on monia eri osatekijöitä: väestökasvu, muuttovoitto, työpaikkakehitys, yritysverustan ja yrityskannan kasvu, investointien ja pääoman lisääntyminen, matkailijat, vierailija- ja tapahtumakävijät tai opiskelijat. Positiiviset kasvutekijät lisäävät alueen vetovoimaa. Vetovoimatekijää voidaan tarkastella useasta eri näkökulmasta. Vetovoimaisten alueiden taustalta voidaan tunnistaa tiettyjä säännönmukaisuuksia. Seuraavana on listaus seitsemästä erilaisesta vetovoimatekijästä (Aro, 2016).

1. Kovat vetovoimatekijät

Kovat vetovoimatekijät liittyvät:

- Alue- ja paikallistalouden kehitykseen, yritysdynamiikkaan, yritysilmapiiriin, elinkeinopolitiikan ilmastoon jne.
- Alueen työllisyys ja työpaikkakehitykseen sekä tulevaisuuden työpaikkamahdollisuuksiin.
- Alueen koulutustarjontaan, erityisesti korkeakoulut. Innovaatio-, osaamis-, toimiala- ja muut tietoon tai asiantuntijuuteen perustuvat keskittymät.
- Alueella olevat globaalit veturiyritykset ja niiden verkostot.
- Alueelle kohdistuviin investointeihin.
- Kaupungin kokoon.

2. Pehmeät vetovoimatekijät

Pehmeät vetovoimatekijät ovat enemmän pito- kuin vetovoimatekijöitä Suomessa: pehmeät vetovoimatekijät korostuvat alueelle saapumisen jälkeen viihtyisyytenä ja mukavuutena.

Pehmeät vetovoimatekijät liittyvät:

- Alueen herättämään fiilikseen ja ilmapiiriin, tunnelmaan, paikan henkeen ja laatuun, turvallisuuteen, siisteyteen, kerroksellisuuteen jne.
- Alueen tarinaan ja identiteettiin, historiaan, kaupunkikulttuuriin, perinteisiin, alueen maamerkkeihin, persooniin ja merkkihenkilöihin ja muihin paikkaan liitettyihin erottautumistekijöihin.
- Matkailu- ja luontokohteisiin, kuten meri, järvet, joki, kaupunkipuistot, saaristo, luonto- ja kansallispuistot jne.

- Tapahtumiin ja elämyksiin, erityisesti tapahtuma-ankkurit ja vierailijoita houkuttelevat vetovoimakohteet ja maamerkit.
- Vetovoimapalveluihin, kuten kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut sekä muu urbaani ”pöhinä” (ravintolat, kahvilat, galleriat, museot, arkkitehtuuri jne.).

3. Identiteettitekijät

- Henkilökohtaiset siteet, syyt ja kytkökset seutuun tai ihmisiin.
- Kotiseutu tai lähellä kotiseutua, syntymäpaikka, henkinen kotipaikka, opiskelupaikka.
- Perhe, ystävät, sukulaiset, tuttavat lähellä, puolison asuinpaikka.
- Muut alueeseen sitovat verkostot.
- Vahva yhteenkuuluvuuden ja samaistumisen tunne.

4. Sijainti, aikaetäisyys suhteessa kasvukeskuksiin

- Hyvät, toimivat ja sujuvat liikenneyhteydet
- Liikennepoliittiset ratkaisut

5. Ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus

- Kunnan tarjoamat palvelut
- Kaupalliset palvelut

6. Mainekuva

•Mainekuva on alueen ulkopuolisten asukkaiden, matkailijoiden, tapahtumakävijöiden, yritysten, sijoittajien tai investoreiden muodostama käsitys alueesta. Mainekuva voi olla myönteinen, kielteinen tai neutraali, ja vaikuttaa sitä kautta alueen tulevaan kehitykseen ja kiinnostavuuteen. Paikkaan liittyvien mielikuvien merkitys korostuu työpaikan, asumisen ja vapaa-ajan kietoutuessa yhteen. Maineen rakentuminen ja merkitys sekä maineyön keinot muuttuvat kunnallishallinnossa tapahtuvien muutosten ja kuntien tehtävien muuttuessa. Kaupunkiseutujen tarve vetovoimaiseen ja kilpailukykyiseen maineeseen kasvaa olennaisesti elinvoimatehtävän korostuessa. Kuntayhteisön identiteetin rakentajana hyvinvointitehtävien merkitys vähenee, ja maineyöllä voidaan rakentaa vahvaa identiteettiä ja yhteisöllisyyttä elinvoiman tueksi. Seudun on kyettävä houkuttelemaan itselleen tärkeitä asiakas-, asukas-, yritys-, raha- ja osaamisvirtoja puoleensa. Seudun kyky synnyttää mielikuvia

nousee keskeiseksi. Seutu, joka ei synnytä mielikuvia, ei ole olemassa, ei ulkoisille sidosryhmille, eikä itse asiassa pidemmän päälle sisäisillekään. (Halonen 2016.)

7. Villit kortit

- Villit kortit liittyvät johonkin paikalliseen erityispiirteeseen tai erottautumiseen. Pieni tai vähäpätöinen asia voi muuttua suureksi ja merkittäväksi. Sattumat ja onni voivat olla myös mukana viljeissä korteissa. Ilkeä rakennemuutos tai radikaali ulkoinen shokki voivat synnyttää uusia mahdollisuuksia tai menestystarinoita. Heikkoudet voivat kääntyä vahvuuksiksi. Villeihin kortteihin liittyy aina ennakoimattomuus ja yllättävät tekijät.

8 Seutukaupunkien vetovoimatutkimus 2019

Seutukaupunkien vetovoimatutkimus oli 55 seutukaupungille toteutettu tutkimus kaupunkien tunnettavuudesta, imagosta ja vetovoimasta. Seutukaupunkien vetovoimatutkimus on toteutettu seutukaupunkiverkoston ja SEUTU-ohjelman toimeksiannosta. Tutkimuksen on toteuttanut Innolink. Tutkimus toteutettiin paneelitutkimuksena seutukaupunkeja lähimpänä sijaitsevien suurten ja keskisuurten kaupunkien asukkaille. Kiintiöinti tuotti noin 100 vastausta jokaista seutukaupunkia kohti. Paneelitutkimukseen osallistuivat kaikki seutukaupungit.

Kaupunkien verkkosivujen kautta toteutettiin lomaketutkimus. Ulkoisessa vetovoimatutkimuksessa vastaajat arvoivat yhtä tai useampaa (lähi)seutukaupunkia. Sisäisessä vetovoimatutkimuksessa vastaajat arvioivat omaa kotikaupunkiaan. Sähköiseen lomaketutkimukseen saatiin kaikkiaan 10 800 vastausta.

Lomakekyselystä tiedotettiin Ähtärin kaupungin nettisivuilla Ajankohtaista-osiossa, kaupungin Facebook-sivuilla, Uutisnuotassa ilmoituksena ja lehtijuttuna. Lomakekysely oli avoinna kaupungin nettisivuilla tammikuun alkupuolelta tammikuun loppuun. Vastauksia kyselyyn saapui 109 kappaletta ja asukasluukuun suhteutettuna vastaajia oli 1,85 % asukasmäärästä. Ähtäri sijoittui sijalle 19. Eniten vastaajia asukasluukuun suhteutettuna seutukaupungeista oli Pietarsaarella.

Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa kuva seutukaupunkien tunnettavuudesta, imagosta ja vetovoimavoimaisuudesta, yhdessä ja erikseen. Vetovoimaindeksi kuvaa kaupungin sijoituksen kaupunkien keskinäisessä

vertailussa sekä ulkoisen vetovoiman ja pitovoiman osalta. Yhdistelmäindeksi antaa kokonaiskuvan kaupunkien vetovoimaisuudesta pehmeillä ja kovilla mittareilla.

Keskeinen vetovoimaisuuteen vaikuttava tekijä on kaupungin imago. Kaupungin onnistumisista ja hyvästä imagotyöstä syntyvä maine voi olla elinvoiman kehittämisen strateginen työkalu. Kaupungin imago ja maine ohjaavat osaltaan kaupunkilaisten päätöksiä asuinpaikasta, yrityksen sijainnista tai investoinneista. Kaupungin maineeseen heijastuvat myönteiset asukaskokemukset ja vahva jaettu identiteetti.

Tämä seutukaupunkien tutkimus antaa tietoa seutukaupungeille elinvoiman kehittämiseen ja strategiseen suunnittelutyöhön.

Valtakunnallisessa raportissa seutukaupunkien tuloksia oli tarkasteltu seuraavien osa-alueiden osalta:

1. Autettu tunnettuus
2. Imago
3. Muuttovetovoima
4. Vetovoiman yhdistelmäindeksi
  - Ulkoinen pehmeä vetovoima indeksi
  - Sisäinen pehmeä vetovoima indeksi
5. Vetovoiman yhdistelmäindeksi

Luokitteluna on käytetty:

Paras viidennes

Toiseksi paras viidennes

Keskimmäinen viidennes

Toiseksi heikoin viidennes

Heikoin viidennes

Autettu tunnettuus esitettiin paneelivastausten osalta. Tarkasteltaessa seutukaupunkien **autettua tunnettuutta**, Ähtäri sijoittui toiseksi heikoimpaan viidennekseen. Etelä-Pohjanmaan muut seutukaupungit (Alajärvi, Alavus, Kauhava, Kurikka ja Kauhajoki) sijoittuivat heikoimpaan viidennekseen.

Imagon osalta Ähtäri sijoittui parhaaseen viidennekseen. Etelä-Pohjanmaan muut seutukaupungit sijoittuivat toiseksi heikoimpaan viidennekseen, lukuun ottamatta Alajärveä, joka sijoittui heikoimpaan viidennekseen. **Muuttovetovoiman** osalta Kauhava ja Ähtäri sijoittuivat toiseksi heikoimpaan viidennekseen ja muut Etelä-Pohjanmaan seutukaupungit heikoimpaan viidennekseen. Asukaslukuun suhteutettuna suurimmista muuttotappioista tilastollisesti kärsivät Ähtäri, Raahе, Äänekoski, Pudasjärvi, Saarijärvi, Alajärvi ja Kannus. **Vetovoiman yhdistelmäindeksi** yhdistää ulkoisen ja sisäisen pehmeän vetovoimaindeksin ja Seutukaupunkianalyysin (2018) elinvoima- ja vetovoimaindeksin. Ähtäri sijoittui toiseksi heikoimpaan viidennekseen, muut Etelä-Pohjanmaan seutukaupungit sijoittuivat heikoimpaan viidennekseen. Yhdistelmäindeksin kärjessä olevia kaupunkeja yhdisti jonkin alan myönteinen kasvu-ura, muuttovoitto tai vertailuryhmää korkeampi työllisyysaste.

8.1 Kaupunkikohtainen raportti: Ähtäri

Taustatiedot

Paneelikyselyn kysymykset esitettiin Ähtäriin osalta Seinäjoen ja Tampereen asukkaille. Paneelikyselyyn saatiin vastauksia noin 100/seutukaupunki. Sähköiseen lomakekyselyyn Ähtärissä saatiin 109 vastausta, joka oli asukasmäärään suhteutettuna 1,85 %. Vastaajista 64 % on asunut Ähtärissä yli 15 vuotta. Naiset olivat innokkaampia vastaamaan kyselyyn, sillä vastaajista oli 69 % naisia. Kysyttäessä kotitalouden muotoa vastaajista 43 % asui kahden aikuisen taloudessa ja 43 % kahden aikuisen ja lapsen/lasten taloudessa. Vastaajista 23 % sijoittui ikäluokkaan 45-54 vuotta, 21 % ikäluokkaan 55-64 vuotta, 19 % ikäluokkaan 35-44 vuotta, 17 % ikäluokkaan 25-34 vuotta, 15 % 65 vuotta tai yli ja 5 % alle 24 vuotta.

Seutukaupunkien autettu tunnettuus

Seutukaupunkien imagoa ja vetovoimaa tarkasteltaessa kaupunkien tunnettuus on keskeinen lähtökohta. Tutkimuslomakkeessa vastaajille esitettiin kotikaupungin perusteella maakunnan tai jossain tapauksessa lähimaakunnan seutukaupunkeja nimeltä. Tutkimuksessa seutukaupunkien autettu tunnettuus esitettiin paneelivastausten osalta. Asteikkona käytettiin 1= en tunne lainkaan ... 5= tunnen erittäin hyvin. Paneelivastausten perusteella Seinäjoen ja Tampereen vastaajat antoivat arvion 2,3. Alavuden vastaajat tunsivat Ähtäriä paremmin kuin Alajärven vastaajat. Parhaiten Ähtäriä tunsivat alle 34-vuotiaat ja 65-vuotiaat tai yli.

Mielikuvat

Avoimissa vastauksissa suurten kaupunkien vastaajat tunsivat kaupungin, pandoista ja eläinpuistosta. Kotikaupungin vastaajat nostivat esille mm. pandat, eläinpuiston, luonnon, järvet, kotipaikan, sisäilmaongelmat.

Vetovoimatekijät

Ähtärin kolme keskeisintä vetovoimatekijää olivat suurten kaupunkien vastaajien mielestä: Turvallisuus, matkailutarjonta, ilmapiiri ja fiilis. Kotikaupungin vastaajat pitivät tärkeänä turvallisuutta, matkailutarjontaa ja asuinympäristöä. Kotikaupungin asukkaiden mielestä parasta asumiseen liittyen Ähtärissä on luonto, väljyys, turvallisuus, rauha, ranta. Yrittäjyydestä nousi seuraavia asioita mm. yrittäjät, mahdollisuudet, vapaita, ilmapiiri. Matkailusta nousi esille mm. eläinpuisto, luonto, tarjonta, pandat.

Kehityskohteina tulevaisuudessa nähtiin mm. työpaikat, koulut, asukkaiden peruspalvelut, koulutus, vanhukset, koulutus, lapsiperheet.

Ähtärin indeksit

Seuraavassa taulukossa on koonti Ähtärin sijoittumisesta seutukaupunkitutkimuksessa.

Taulukko 7. Ähtärin kaupunkikohtaiset indeksit.

Indeksi	Pisteet maksimista	Sijoitus suhteessa muihin kaupunkeihin	Tekijät
Pehmeä ulkoinen vetovoimaindeksi	50 %	26/50	Imago, tunnettuus, muuttohalukkuus
Pehmeä sisäinen vetovoimaindeksi	47 %	27/50	Pitovoima, halu asua Ähtärissä
Kova vetovoima- ja elinvoimaindeksi	34 %	50/50	Työllisyys, työpaikat, koulutus, talous
Yhdistelmäindeksi edellisestä	44 %	32/50	

Ähtäri sijoittui tarkasteltaessa kovia ja pehmeitä vetovoimatekijöitä sijalle 32 viidenkymmenen seutukaupungin joukossa.

8.2 Nuorten kuuleminen

Tilaisuus pidettiin Pirkanlinnan nuorisotiloissa 10.4.2019 klo 18 alkaen. Nuoria osallistui työpajoihin noin 25 henkeä. Kasvu- ja elinvoimatyöryhmän jäsenet toimivat työpajojen vetäjinä ja kokosivat keskustelujen sisältöä yhteen. Työpajoja oli kolme ja jokaisella työpajalla oli kaksi asiakokonaisuutta kysymyksineen, lisäksi oli lisäkysymyksiä, jos aikaa jäi. Työpajojen tulokset esitetään liitteessä 1.

9 Ähtärin vetovoima suhteessa 7 vetovoimatekijään

1. Kovat vetovoimatekijät

•Matkailualue

Matkailualue tunnetaan nimellä Moksunniemi. Moksunniemen alue sijaitsee noin 7 km päässä Ähtärin liikekeskustasta ja käsittää koko matkailualueen Kierinniemestä Moksunniemen eteläkärkeen. Koillisessa aluetta rajaa valtatie 18 (Vaasa-Jyväskylä) ja lounaassa Hankavesi. Rataosuus Jyväskylä - Seinäjoki sijoittuu alueelle valtatie suuntaisena. Moksunniemen alue on keskeisiltä osiltaan matkailu-, lomailu- ja virkistyskäytössä, koillisreunassa on jonkin verran pysyvää asutusta. Pohjoisessa alue rajautuu Väliveden — Ähtärinsalmen rantaosayleiskaavaan (2009). Matkailualueen laajuus on noin 520 ha, josta vesialuetta noin 150 ha.

•Ähtäri Zoo

Ähtärin eläinpuisto on Suomen vanhin luonnonmukainen eläinpuisto. Puistossa on noin 60 eri eläinlajia, joista tunnettuja ovat erityisesti karhut. Suurin osa eläimistä on havumetsävyöhykkeelle tyypillisiä lajeja.

•Pandat

Vuonna 2018 avattiin uusi ja upea pandatalo, kun sen uudet asukkaat - Lumi ja Pyry - muuttivat Ähtäriin. Jinbaobao (Lumi) ja Huabao (Pyry) ovat ensimmäiset ja toistaiseksi ainoat jättiläispandat Pohjoismaissa. Vuoden 2018 kävijämäärätavoite on saavutettu. Lumi voitti kultaa Giant Panda Global Awards:eissa 18.2.2019 ollen suosituin panda Kiinan ulkopuolella. Samassa tilaisuudessa Ähtärin Pandatalo valittiin kolmanneksi ”kauneimmaksi pandatarhaksi” Kiinan ulkopuolella. Pandatalo sai kiitosta luonnon läheisyydestä ja pandojen laajoista elintiloista.

- Metalliteollisuus

Suurin toimiala on alumiiniveneeteollisuus ja siihen liittyvä alihankintayritykset. Ähtäriä pidetään Euroopan suurimpana alumiiniveneeteollisuuskeskittymänä, joten venealan kehittyminen ja alihankintaa tekevien yritysten toimiminen alueelle ovat kaupungille tärkeitä asioita.

- Koulutus (2. asteen oppilaitokset)

- Ähtärin lukio on Ähtärissä sijaitseva toisen asteen oppilaitos, joka tekee yhteistyötä ammattikorkeakoulu Haaga-Helian kanssa. Ähtärin lukio on useana vuonna sijoittunut hyvin STT:n lukiovertailussa.
- Sedun Ähtäri Koulutien pieni, yhteisöllinen kampus on kolmen maakunnan rajalla. Koulutien kampuksella opiskelee hieman alle 300 nuorta ja aikuista yhdeksään eri ammattiin. Koulutiellä voi opiskella myös VALMAssa, eli ammatilliseen perustutkintoon valmistavassa koulutuksessa.

- Valtion hallinnon työpaikat (Ähtärin räjähdokeskus)

Ähtärin räjähdokeskuksen vastuulla ovat Puolustusvoimien räjähteiden tuotanto, kunnossapito ja käytöstä poistaminen. Se vastaa myös käytöstä poistettujen ja hylättyjen räjähteiden hävittämisestä sekä koetoinnista.

- Sote-palvelut

Kuusiolinna Terveys Oy on Pihlajalinnan ja Kuusiokuntien perustama yhteisyritys, joka on tuottanut Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystalvvelut 1.1.2016 lähtien. Kunnat omistavat yhtiöstä yhteensä 49 % ja Pihlajalinna 51 %. Palvelutuotanto alkoi Alavudella, Kuortaneella ja Ähtärissä 1.1.2016 ja Soivnissa 1.1.2017. Yhtiö vastaa yhteensä 24 000 asukkaan sosiaali- ja terveydenhuollosta

- Ulkomaan vientiä tekevät yritykset (Buster, Muovilami, Silver, Remu jne.)

Ähtärin suurimpiin yrityksiin kuuluvat mm. veneiden valmistukseen erikoistuneet Inhan Tehtaat Oy sekä Terhitec Oy/Silver-veneet, ruostumattomien metallisäiliöiden valmistukseen erikoistunut Tankki Oy, ympäristöteknologian asiantuntija REMU Oy sekä lujitemuoviovien valmistaja Muovilami Oy.

- Matkailualueelle kohdistuvat investoinnit, muut investoinnit

2. Pehmeät vetovoimatekijät

- Ähtäri Zoo

Katso kovat vetovoimatekijät

- Pandat

Katso kovat vetovoimatekijät

•Luonto, järvet

Ähtärissä on 169 yli 1 ha:n suuruista järveä sekä muutama koskikalastukseen sopiva joki.

Ähtärinreitin kalastusalue kattaa Lehtimäen, Soinin ja Ähtärin vesialueet. Kalakannat Ähtärinreitin vesistöissä ovat pitkällisen työn tuloksena erittäin hyvät, pyydykseen voi tarttua mm. kirjolohi, taimen, kuha, made, hauki, siika ja ahven.

Ähtärin hienot järvi- ja harjumaisemat tarjoavat upeat mahdollisuudet luonnossa liikkumiseen patikoiden ja vaeltaen. Ähtärissä on kattava vaellus- ja hiihtoreitistö sekä useita laavuja ulkoilijoiden käyttöön.

•Pirkanpohjan taidekeskus

Pirkanpohjan taidekeskus on Ähtärissä sijaitseva taidemuseo. Sen on perustanut kuvanveistäjä Eero Hiironen vuonna 1974. Taidekeskus koostuu kahdesta rakennuksesta sekä niitä ympäröivästä veistospuistosta. Pirkanpohjan taidekeskuksessa on kuvanveistäjä Eero Hiironen teoksia sekä vaihtelevia näyttelyitä. Kesällä 2018 avattiin Eero Hiironen puisto Ouluveden rantaan, jonne siirrettiin Ylävedet-veistos.

•Ähtäri-halli

Ähtäri-hallissa on 600 auditoriotyyppistä katsomopaikkaa. Ähtäri-halli on monitoimihalli, jossa voidaan järjestää konsertteja, näytelmiä, musikaaleja, kokouksia ja seminaareja.

•Liikuntapalvelut

- Liikuntahalli: Lukio-yhteiskoulun ja Pirkanlinnan kulttuurikeskuksen yhteydessä sijaitsevassa hallissa on kaikkiaan 179 istumapaikkaa ja kahviopalvelut.
- Jäähalli: Hallissa on noin 800 katsomopaikkaa.
- Keilahalli: Keilahallia rakennetaan parhaillaan hotelli Mesikämmenen ja uimahallin yhteyteen. Hotelli Mesikämmenen yhteyteen valmistuu keilahallikesäkuussa 2019. Keilahalli rakennetaan 8-rataiseksi.
- Kylpylä: Kylpylä sijaitsee hotelli Mesikämmenen yhteydessä. Kylpylässä on kuntouintiallas, lastenallas, vesihieronta-allas, poreallas, 3 saunaa, joista yksi on tilaussauna.
- Mustikkavuoren liikuntakeskus: Mustikkavuoren liikuntakeskus sijaitsee Ähtärin keskustan läheisyydessä. Alueella sijaitsee jäähalli, huoltorakennus, ajanottorakennus, ampumarata, pesäpallokenttä, hiihto/patikkareitistö, josta valaistua 10 km, frisbeegolfpuisto, kilpa- ja perheradat, Mustikkavuoren sauna, talvella avantouintimahdollisuus ja tanssilava.
- Golf: Ähtärin 18-reikäinen golf-rata sijaitsee matkailualueella.

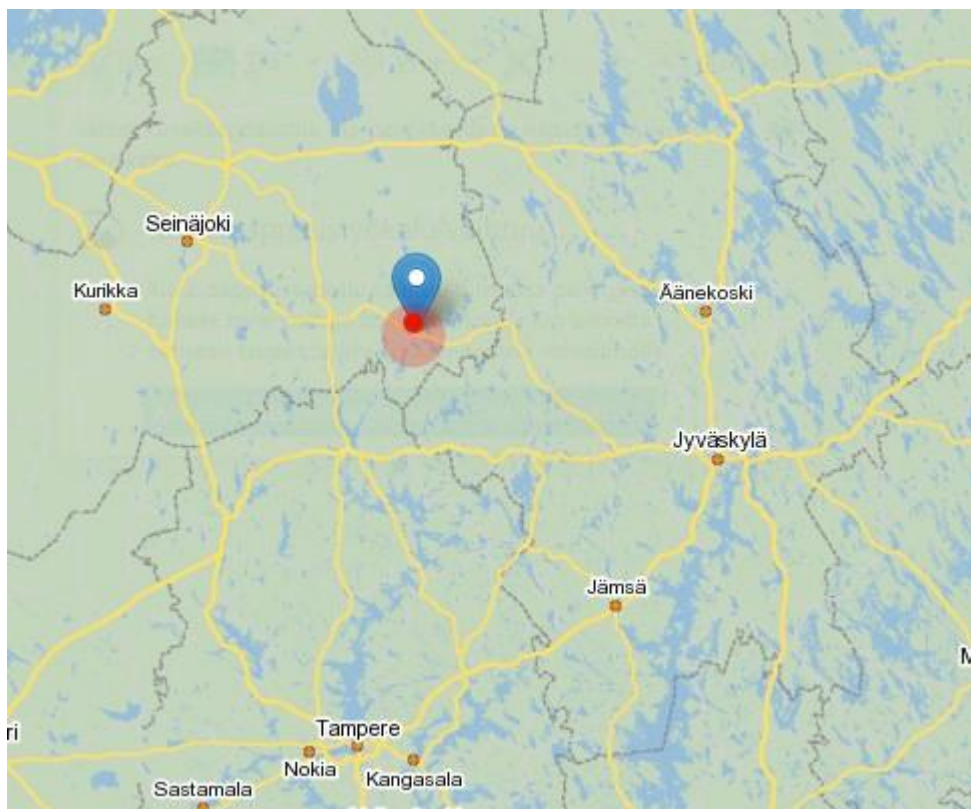
- Ladut: Ähtärissä on hiihtoreittejä noin 180 km. Luisteluhiihtolatua on noin 80 km. Valaistua latua on kaikkiaan 15 km.

3. Identiteettitekijät

- perhe
- suku
- ystävät
- synnyinseutu
- ähtäriläisyys

4. Sijainti

- Keskellä kolmiota Seinäjoki – Jyväskylä - Tampere
- Etäisyys Seinäjoki 82 km
- Jyväskylä 115 km
- Etäisyys Tampere 140 km

Kuvio 6. Ähtäriin sijainti.

5. Ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus

•Valtatie 18

Valtatie 18 on valtakunnallisesti merkittävä maakuntia yhdistävä poikittainen yhteys Jyväskylästä Vaasaan. Valtatien 18 parantamiseksi on aiemmin laadittu suunnitelmia ja selvityksiä. Valtatielinjauksen osalta lähtökohtana on vuonna 1995 laadittu tiesuunnitelma ”Valtatien 18 rakentaminen välillä Multia–Vaasan piirin raja”, jota mukaileva linjaus on merkitty vuonna 2009 vahvistettuun Keski-Suomen maakuntakaavaan sekä Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan ja vuonna 2016 hyväksytyyn osayleiskaavaan. Tiesuunnitelmasta on toteutettu noin viiden kilometrin pituinen Multian kirkonkylän ohittava osuus. (Keski-Suomen liitto, 2012.) Tällä hetkellä Ähtärissä on suunnitteilla, valtatie 18, Karhunkierroksen ja Niemisveden liittymien tieturvallisuuden parantaminen (Koivisto 2019).

•Kantatie 68

Kantatie 68 on pohjois-eteläsuuntainen reitti pohjoiselta Pirkamaalta Keski-Pohjanmaan rannikolle. Tie on Virroilta Ähtäriin hyväkuntoista tietä, Ähtärin ja Lehtimäen välillä ja Alajärven tienoilla on vanhempia tieosuuksia. Etelä-Pohjanmaan itäisenä etelä- pohjoissuuntaisena yhteytenä toimiva kantatie 68 on pitkään kärsinyt huonosta tiegeometriasta eikä tie täytä miltään osin pääteiltä vaadittavaa laatutasoa. Kantatie 68 kuuluu koko maan pääteiden huonoimpaan viidennekseen ja koko yhteysvälillä on korkea onnettomuusriski (2,2 kertainen). (Liikennevirasto 2011.) Kantatie 68 Ähtärin ja Lehtimäen välillä on tehty tien kunnostusta ja päällystämistä vuonna 2015.

Kuvio 7. Valta- ja kantatiet Länsi-Suomessa.

- Junayhteys välillä Seinäjoki-Haapamäki-Jyväskylä ja mahdollinen pilottihanke

Junaliikenne välillä Seinäjoki–Haapamäki–Jyväskylä -yhteysvälin nykyinen liikenne on velvoiteliikennettä. Velvoiteliikenteellä tarkoitetaan liikennettä, jota junayhtiö on velvollinen liikennöimään saadakseen liikennöidä muita, kannattavammaksi arvioituja yhteysvälejä.

Seinäjoki–Haapamäki–Jyväskylä –yhteysväli voisi palvella alueellisen liikenteen lisäksi myös poikittaisliikennettä jatkaen Seinäjoelta Vaasan ja Oulun suuntiin sekä Jyväskylästä Pieksämäelle (josta yhteydet Kuopion ja Joensuun suuntaan). Nykyinen matka-aika (noin 2 h 50 min) Haapamäen kautta on suurin piirtein saman verran mitä vaihdollinen yhteys Jyväskylästä Seinäjoelle Tampereen kautta (noin 3 h). Tämän takia nykyisen tyyppinen yhteys Haapamäen kautta ei ole poikittaisliikenteelle erityisen kilpailukykyinen. Nykyiset aikataulut eivät palvele työmatka- eikä opiskeluliikennettä, eivätkä myöskään matkailuliikenteen tarpeita. Rataosuuksien varrella on useita matkailukohteita (mm. Ähtärin pandat), joilla on potentiaalia lisätä junamatkustusta. Nykymuotoinen yhteys on potentiaalisin alueelliselle liikenteelle, jossa se ensisijaisesti tukee arjen työ- ja opiskelumatkoja, viikonlopun vapaa-ajan matkoja sekä alueella olevien matkailukohteiden saavutettavuutta.

(WSP2018.)

- Ähtärin palvelut (varhaiskasvatus- ja koulupalvelut, sotepalvelut, tekniset palvelut)
- Kaupallisten palvelujen saatavuus (elintarvikeliikkeet, erikoisliikkeet, ravitsemusliikkeet)

6. Mainekuva

- Pandakaupunki

Helmikuussa 2018 pandojen saapuessa Ähtäriin, voidaan Ähtäristä puhua pandakaupunkina. Ähtärin pandatalossa asuvat Lumi ja Pyry ovat Pohjoismaiden ainoat pandat tällä hetkellä.

- Ähtäri Zoo

Ähtärin Eläinpuisto on perustettu vuonna 1973 ja ensimmäinen asukas oli Köpi-hirvi. Nykyisin Eläinpuiston nimi on Ähtäri Zoo ja puistossa on noin 60 eläinlajia. Valtakunnallisesti Ähtäri tunnetaan Eläinpuistostaan ja pandat ovat lisänneet kiinnostusta Ähtäri Zoo:ta kohtaan.

- ”Kriisikunta”

Ähtärin kaupungin taseessa oleva alijäämä tulee kattaa viimeistään tilikaudella 2022. Vuoden 2017 lopussa alijäämää oli 1,1 milj. euroa. Uuden kuntalain mukaan tarkastelussa on koko kuntakonserni tytäryhtiöineen. Alijäämien kattaminen viime vuosina on toteutunut ennakoitua nopeammin.

- Oikeustoimet

Vaasan Hallinto-oikeuteen on lähetetty 6.6.2018 oikaisuvaatimus Ähtärin Eläinpuisto Oy:n omavelkaisuudesta takauksesta. Lopullista päätöstä asiasta odotetaan.

7. Villit kortit

- Investorit
- Matkailu
- Uudet yritykset
- Oivallukset
- Kestävä kehitys
- Puhdas luonto

10 Päätelmät tutkimuksista ja selvityksistä

Ruotsalan (2018) mukaan tulevaisuuden kunnassa tarvitaan joustavuutta räätälöidä palveluita, nopeutta reagoida eri ilmiöihin ja osattava tarttua niihin. Lisäksi tulee olla innovatiivisia ja tehdä asioita eri tavalla kuin muut. Tärkeää on luottamus ja työrauha poliittisten päättäjien ja operatiivisen johdon välillä, jotta saavutetaan konfliktiton työympäristö.

11 Ähtärin mahdollisuudet

Ähtärin seitsemää vetovoimatekijää on tarkasteltu tarkemmin liitteenä olevassa osiossa, liite 2. Taulukkoon on koottu tämän hetkinen tilanne, tavoitetila, toimenpiteet, aikataulu, vastuutahot ja seuranta.

Kovista vetovoimatekijöistä nousivat esille kaupungin talouden tasapainottaminen, työpaikat, työllisyyden lisääminen ja turvaaminen, työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaaminen, koulutustarjonnan säilyttäminen/monipuolistaminen, matkailu ja investoinnit.

Pehmeistä vetovoimatekijöistä nousivat esille ilmapiiri, matkailu- ja luontokohteet, tapahtumat, vetovoimapaalvelut ja rakennettu ympäristö.

Identiteettitekijöistä tavoitetilaksi asetettiin nuorten palaaminen kotiseudulleen opiskelujen jälkeen.

Sijainnin osalta junayhteyksien parantaminen ja työ- ja opiskeluliikenteen lisääminen sekä valta- ja kantatien parantaminen ja liikenneturvallisuuden lisääminen tulivat esille.

Ulkoisen ja sisäisen saavutettavuus palveluiden osalta pyritään turvaamaan.

Mainekuvaltaan Ähtäri tunnetaan pandakaupunkina ja Ähtäri Zoo:sta.

Lampisen (2018) tutkimuksen mukaan kilpailukyvyyn edistäminen ja vetovoimatekijöiden houkutteleva markkinointi vaatii johdonmukaista päätöksentekoa ainutlaatuisten tekijöiden löytämiseksi ja rajaamiseksi. Kaupunkistrategia antaa rajat ja suunnan markkinoinnille. Yhdeksi markkinoinnin tärkeimmäksi voimavaraksi nousivat brändilähettiläät. Brändilähettiläitä voivat olla asukkaat, yritykset ja yrittäjät, luottamushenkilöt ja kaupungin työntekijät, jotka kertovat yhteistä tarinaa ja tietoa paikasta, jotta kiinnostus herää. Lisäksi sosiaalinen media mahdollistaa vuorovaikutuksen ja osallistamisen. Brändin ja imagon rakentamista tulee johtaa pitkäjännitteisellä mielikuviin vaikuttamisella. Imagon takana tulee olla aitoja tekoja, jolloin tällä on vaikutusta myös fyysiseen ympäristöön ja asiakaspalveluprosesseihin.

LÄHTEET

Aro, Timo. 2016. Tilannekuva Etelä-Pohjanmaan väestökehityksestä.

<https://docplayer.fi/18047238-Tilannekuva-etela-pohjanmaan-vaestonkehityksesta-valtiotieteen-tohtori-timo-aro-4-4-2016-seinajoki.html>

Aro, Timo. 2017. Blogi: Miksi yhdet alueet ovat vetovoimaisempia kuin toiset.

<http://www.mdi.fi/yhdet-alueet-vetovoimaisempia-toiset/>

Halonen, Timo. 2016. Maineella menestykseen – mainetyö kaupunkiseudun kehittämisen välineenä. Väitöskirja. Lapin yliopisto.

[file:///C:/Users/paaveij/Downloads/Halonen Timo ActaE 195pdfA%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/paaveij/Downloads/Halonen%20ActaE%20195pdfA%20(1).pdf)

Koivisto, Jussi. 2019. Haastattelu 1.3.2019.

Lampinen, Marika. 2018. Kaupunkimarkkinointi kilpailukyvyyn edistäjänä – Markkinoinnin johtamisen organisointi Pohjanmaan maakuntakeskuksissa. Kunta- ja aluejohtaminen. Pro gradu – tutkielma. Tampereen yliopisto, Johtamiskoulutus.

<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/104297/1537428071.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

MDI-ennuste 2014, yhteenveto 2019.

http://www.mdi.fi/content/uploads/2019/02/220219_vaestoennuste_yhteenveto.pdf.

MDI, 2019. Seutukaupunkien vetovoimatutkimus 2019 Ähtäri. PowerPoint-esitys.

Länsiväylä 23.6.2015. Tutkija: Pieni muuttotappio voi olla kunnalle jopa hyvä asia, jos lähtijät ovat oikeanlaisia.

<https://www.lansivayla.fi/artikkeli/296399-tutkija-pieni-muuttotappio-voi-olla-kunnalle-jopa-hyva-asia-ios-lahtijat-ovat>

Ruotsala, Aki. 2018. Kohti ketterää elinvoimaista johtamista: Case: Merikarvian kunta. Pro gradu. Turun yliopisto.

<https://www.utupub.fi/handle/10024/146384>

Seppelvirta, Heli. 2019. Etelä-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan kuntien väestöennuste vuoteen 2040. Etelä-Pohjanmaan liitto. Maakuntavaltuuston kokous 13.5.2019.

Tilastokeskus 2017, kuntien avainluvut.

<https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?year=2017&active1=SSS>

Työttömät työnhakijat eri ryhmissä, palveluissa olevat ja avoimet työpaikat kuukauden lopussa.

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tym_tyonv/statfin_tyonv_pxt_001.px/table/tableViewLayout2/?rxid=1f715a38-11ab-451d-8ab8-239c627df79

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 11/2018. 2018. Alueelliset kehitysnäkymät. Kevät 2018.

http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160786/TEMrap_11_2018_Alueelliset_kehitysnakymat.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Keski-Suomen liitto. 2012. Valtatie 18 parantaminen välillä Ähtäri-Multia ja maantien 621 parantaminen välillä Liesjärvi-Keuruu, aluevaraussuunnitelma. Viitattu 1.2.2019.

https://www.epliitto.fi/images/Valtatien_18_parantaminen_valilla_Ahtari-Multia_ja_maantien_621_parantaminen_valilla_Liesjarvi-Keuruu_Aluevaraussuunnitelma_2012.pdf.

Liikennevirasto. 2011. Etelä-Pohjanmaan pääteiden logistiikka ja maankäyttöselvitys, loppuraportti.

https://julkaisut.vayla.fi/pdf3/raportti_2011_etela-pohjanmaan_paateiden_web.pdf.

WSP. 2018. Selvitys alueellisen junaliikenteen järjestämisen edellytyksistä.

<https://www.lvm.fi/lvm-site62-mahti-portlet/download?did=285543>.

Ähtärin kaupunginhallitus 27.5.2019 § 132. Valtuustoaloite vauvabonukse4n käyttöönotosta Ähtärissä. Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä.

http://kuntatoimisto.ahtari.fi:81/ktwebbin/dbisa.dll/ktwebscr/pk_asil_tweb.htm?+bid=440

Ähtärin kaupungin kotisivut. 2019.

<https://www.ahtari.fi/index.php/kaupunki-ja-hallinto/tietoa-ahtarista>

Liite 1.

Elinvoimainen Ähtäri, nuorten kuuleminen 10.4.2019 Pirkanlinna, koonti työpajojen keskusteluista

Kovat veto-voimatekijät	Työllistyminen tulevaisuudessa	Koulutustarjonta
	Terveystieteiden ala Yrittäjyys Metalliala	Toivotaan ammattikorkeakoulutasoista koulutusta. Turvallisuus- ja datanomikoulutus. Sedulle vaihtuvaa kurssitarjontaa. Kaksoistutkinnon suorittaminen hankalaa → päälekkäiset kurssit, karsii kaksoistutkinnon suorittajia.

Pehmeät veto-voimatekijät	Ilmapiiri	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut	Tapahtumat
	Kiva kesäkaupunki. Mukavia ihmisiä. Pieni paikkakunta → ihmiset tietävät liikaa asioita.	Lisää nuorisotiloja tai muita oleskelupaikkoja nuorille. Koulukuraattori- ym. palvelut ovat hyvä juttu, resurssipula vaivaa. Harrastustoiminnoista kaivataan teatteritoimintaa, musiikkiin liittyvä toimintaa, pesäpalloa ja harrastusammuntaan liittyvää toimintaa.	Liian pieni paikkakunta järjestää mitään. Somejulkkis tai artisti, ilmainen ruoka (pizza, herkut).

Identiteettitekijät	Kotiseutu	Yhteisöllisyys/yhteenkuuluvuus
	Opiskelu, perhe ja ystävät saivat jäämään Ähtäriin.	Nuorisotilojen ympärivuotinen aukiolo. Yläkoulun alueelle katos, kokoontumispaikka, pelipaikka, jossa saisi viettää aikaa. Tapahtumat 12-17-vuotiaille. Ikärajattomat tapahtumat

Sijainti	Liikenneyhteydet
	Junayhteydet hyvät. Linja-autoyhteyksiä ei käytetä paljon. Ähtärin kaupungin sisäistä liikennettä ei ole.

Ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus	Ähtärin kaupungin palvelut	Kaupalliset palvelut
	Kaupungin tarjontaa on riittävästi. Retkien ja tapahtumien sisällöt tylsiä, poikkeus laskettelureissu.	Uutta elintarvikeliikettä ja urheiluliikettä toivottiin. Kauppakeskus.

Mainekuva	Mielikuva Ähtäristä
	Ilman Eläinpuistoa Ähtäriä ei olisi. Positiivinen mielikuva: Turvallisuus, tuntee kaikki ihmiset. Negatiivinen mielikuva: Vaikea tavata uusia ihmisiä. Muualla asuvien mielikuva: Ähtärin Eläinpuisto, muuten pieni paikka. Ähtäristä kerrotaan Eläinpuistosta ja sen merkityksestä.

Vapaa sana

Lähdettäessä muualle opiskelemaan, kynnys palata takaisin on korkea.

Osa haluaa palata takaisin opiskelujen jälkeen.

Ähtäriläisellä koulutuksella on hyvä maine.

Kaupungille oma Instatili, jonka kautta tiedottaminen nuorille.

Nuorilla paineita opiskeluista ym., jota some ruokkii.

Ryhmissä huono henki ja esiintyy kiusaamista.

Rantarock-tapahtuma.

Sirkustemppukoulu.

Parkour-kurssi.

Keskustassa asuvilla on helpompi päästä harrastuksiin.

Vanhemmat kuljettavat harrastuksiin.

Mopoauto, kun ikää tarpeeksi.

Harrastusmahdollisuuksia on, kun olisi aikaa.

Palvelutarjonta riittävää.

Koulujen tilanne huolestuttaa.

Tarve kauppakeskukselle, laskettelurinteelle, nyrkkeilypaikalle.

Ähtärin luonnolla ja Eläinpuistolla on iso merkitys Ähtärille

Uutta kauppakeskusta kaivataan.

Uusia tulonlähteitä kaupungille kaivataan.

Festarit Rantapuistoon (räppärit).

Ähtäri on turvallinen, ei tarvitse pelätä.

Huumeita ei ole tarjottu.

Nuorisotilojen aukioloaikaa lisättävä.

Nuorisotilojen yhteyteen pelikonsoleja, remonttitalli esim. mopoille, saunatilat.

Nuorisotilaksi tila, jonka suunnitteluun ja toimeenpanoon nuoret osallistuvat, esim. vanha talo, jota nuoret voivat myös itse remontoida.

Ähtärin seitsemän vetovoimatekijää

Liite 2.

1. Kovat vetovoimatekijät						
Vetovoimatekijä	Tämän hetkinen tilanne	Tavoitetila	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutahot	Seuranta
Ähtärin talouden kehitys, yritysdy-namiikka, yritys-ilmapiiiri	Kuntakonsernin alijäämä Talous kohentuva Kaupungintalous tasapainossa	Kuntakonsernin alijäämien kattaminen Puskurien rakentaminen tulevaisuuden turvaamiseksi Isompi, aktiivisempi, kansainvälinen yrittäjäjoukko Eläinpuistoyhtiöiden positiivisen tuloksen säilyttäminen Yhteistyö yhteistyötahojen kanssa esim. Viexpo Kaupungin elinvoimatoimen palvelujen käyttö	Konserniyhtiöiden konkreettinen ohjaus Tiedon lisääminen yritystoimintaan, verkostoituminen Kansainvälisyyden lisääminen	Talouden tervehdyttämisohjelman mukaisesti 2022 Yritystoiminnan osalta vuoteen 2022	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä Elinvoimatoimi Tytäryhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Kasvu- ja elinvoimatyöryhmä

Ähtärin työllisyys ja työpaikkakehitys, tulevaisuuden työpaikkamahdollisuudet	Työllisyys tällä hetkellä suhteellisen hyvä Työntekijät ja työpaikat eivät kohtaa (terveydenhuolto, metalliteollisuus) Vinoutunut työttömyys (ei koulutusta)	Työllisyyden lisääminen/turvaaminen Työntekijöiden saavutettavuus Metsien hyödyntäminen	Kansainvälisen toiminnan lisääminen Yhteistyö eri tahojen kanssa (yritykset, koulut) Harjoittelija-asunnot	Koulutustarjonnan lisääminen, suunnitelmat vuoteen 2020	Elinvoimatoimi Johtoryhmä	Kaupunginhallitus Kasvu- ja elinvoimatyöryhmä
Ähtärin koulutustarjonta, osaamiseen ja asiantuntijuuteen perustuvat keskittymät	Kolme 2. asteen oppilaitosta (Lukio, Sedu Koulutie, Sedu Tuomarniemi)	Kampusalueen suunnitelmat 2.asteen koulutuksen turvaaminen Opintolinjojen suosion vahvistaminen Uusien opintosisältöjen saaminen palvelemaan elinkeinoelämän tarpeita	Kampusalueen suunnitelmat Yhteistyö 2.asteen koulutuksen kanssa	Koulutustarjonnan lisääminen, suunnitelmat vuoteen 2020	Johtoryhmä Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Kaupunginhallitus Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta
Ähtärin veturiyritykset ja niiden verkostot	Alumiini- ja metalliteollisuus Matkailualan yritykset Puolustusvoimat	Alumiini- ja metalliteollisuuden kasvu ja kehittäminen Alihankintaketjujen kehittäminen	Verkostojen parantaminen Edellytysten lisääminen	Jatkuva	Elinvoimatoimi Johtoryhmä	Kaupunginhallitus Kasvu- ja elinvoimatyöryhmä
Ähtäriin kohdistuvat investoinnit	Matkailualue Teollisuudessa hyviä aihioita Alumiini- ja metalliteollisuus	Alihankintatoimen kasvaminen Ähtärin kaupungin omat investoinnit, esim. koulun laadukas toteuttaminen Ähtäriin sijoittuvat uudet yritykset Palvelutuotannon kehittäminen	Uudet investorit	Jatkuva	Elinvoimatoimi Johtoryhmä	Kaupunginhallitus Kasvu- ja elinvoimatyöryhmä

Ähtärin koko	Muuttotappio	Muuttotappion vähentäminen, pysäyttäminen ja asukasluvun kasvu	Yritystoimenpiteet Palvelutarjonta	Jatkuva	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä Elinvoimatoimi	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus
Ähtärin sotepalvelut	Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijät Kuusiolinna Terveys Oy	Palvelusopimus voimassa vuoteen 2030 asti Palvelusopimusten laadukas toimeenpano	Vuoden 2030 jälkeisen uuden sopimuksen laatiminen	Vuoteen 2030 asti	Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyöntekijät ja Kuusiolinna Terveys Oy:n hallitukset ja valtuutot (Ähtärin edustus)	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus

2. Pehmeät vetovoimatekijät

Vetovoimatekijä	Tämän hetkinen tilanne	Tavoitetila	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutahot	Seuranta
Fiilis, ilmapiiri, tunnelma, turvallisuus, siisteys	Ulkopuolelta katsottuna positiivinen Sisäpuolelta katsottuna haastava Turvallinen, siisti	Positiivisen asenteen nousu Keskusta-alueen ilmeen elävöittäminen Ympäristön siisteys	Positiivisten asioiden esille nostaminen Keskusta-alueen ilmeen elävöittäminen, torialueen esiintymislavan rakentaminen ("Kultainen Kori")	Jatkuva	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Kasvu- ja elinvoimatyöryhmä
Ähtärin tarina ja identiteetti, historia, maamerkit, persoonat	Ähtärin tunnettavuus valtakunnallisesti hyvä Opastetut Ähtärikerrokset	Ähtärin tunnettavuus kasvaa valtakunnallisesti ja kansainvälisesti	Markkinointi	Jatkuva	Elinvoimatoimi Ähtärin Matkailu Oy Kolmannen sektorin toimijat	Kaupunginhallitus

Matkailu- ja luontokohteet, esim. Ähtäri Zoo, järvet, luontoreitit, laavut	Ähtärissä 169 yli 1 ha:n kokoista järveä Ähtärissä on monipuolinen luontoreitistö/hiihtoladut Ähtärissä sijaitsee useita laavuja	Luonnonsuojeluminen Reitistöjen ja laavujen kunnossapito Uusien reitistöjen/laavujen rakentaminen	Yhteistyö 3. sektorin kanssa Erilaiset hankkeet	Jatkuva	Johtoryhmä Sivistysosasto/Liikuntatoimi Ympäristötoimi	Kaupunginhallitus
Tapahtumat, elämykset	Erilaisia tapahtumia järjestetään esim. Ähtäri-hallissa	Järjestettävät tapahtumat keräävät väkeä laajasti Tapahtumat ovat laadukkaita ja hyvin järjestettyjä Tapahtumia järjestetään ympäri vuoden	Verkostoituminen eri yhteistyötahojen kanssa	Jatkuva	Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta Sivistysosasto/Kulttuuritoimi Ähtäri Matkailu Oy	Kaupunginhallitus Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta
Vetovoimapalvelut, esim. kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut, ravintolat, kahvilat, museot	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden tarjonta laajaa ja monipuolista, esim. Pirkanpohja Kahvila- ja ravintola-tarjontaa on	Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden tarjonnan lisääminen ja monipuolistaminen Kulttuurisaavutusten esilletuonti, esim. Eero Hirosen puisto Kahvila- ja ravintola-toiminnan monipuolistuminen	Verkostoituminen eri tahojen kanssa Elinvoimatoimen palvelut	Jatkuva	Sivistysosasto/Kulttuuritoimi Ähtäri Matkailu Oy Elinvoimatoimi	Kaupunginhallitus Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta Kasvu- ja elinvoimatyöryhmä
Rakennettu ympäristö	Viihtyisyyden lisäämiseksi on rakennettu ja suunnitella, esim. Kaupungintalon ranta, parkourpuisto, suunnitelmassa oleva Senioripuisto	Rakennetun ympäristön kunnossapito ja uudet suunnitelmat, viihtyisyyden lisääminen	Suunnitelmat	Jatkuva	Johtoryhmä Sivistysosasto Tekninen toimi	Kaupunginhallitus Tekninen lautakunta

3. Identiteettitekijät						
Vetovoimatekijä	Tämän hetkinen tilanne	Tavoitetila	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutahot	Seuranta
Henkilökohtaiset siteet ja kytkökset Kotiseutu, synnyinseutu, opiskelupaikka Perhe, suku, ystävät Muut Ähtäriin sitovat verkostot	Muuttotappio	Opiskelijien jälkeen nuoret palaavat synnyin-/kotiseudulleeseen asumaan Muuttotappion vähentäminen, pysäyttäminen ja asukasluvun kasvu	Työpaikat Palvelutarjonta Turvallisuus Kaupungin palvelut, esim. varhaiskasvatus, koulut	Jatkuva	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus

4. Sijainti, aikaetäisyys suhteessa kasvukeskuksiin						
Vetovoimatekijä	Tämän hetkinen tilanne	Tavoitetila	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutahot	Seuranta
Kasvukeskukset	Etäisyys Seinäjoelle 82 Km Etäisyys Jyväskylään 115 km Etäisyys Tampereelle 140 km	Liikenneyhteyksien paraneminen, esim junayhteydet ja aikataulut	Junaliikenteen pilot-tijatkosuunnitelma	Joulukuusta 2019 alkaen vuoteen 2022 asti	Yhteistyö kuntien ja Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus
Valtatie 18	Valtatie 18 liikennemäärät ovat lisääntyneet Tarve valtatie 18 kunnossapitoon ja kehittämiseen	Valtatie 18 kunnossapito ja kehittäminen Karhunkierroksen ja Niemisveden liittymien tieturvallisuuden parantaminen	Saada valtatie 18 kehittäminen mukaan vuonna 2020 valmistuvaan ensimmäiseen 12-vuotiseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan	Vuosi 2020	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä Valtatie 18 seurantar ryhmä	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus

Kantatie 68	Kantatie 68 on huonokuntoinen	Kantatie 68 parantaminen ja liikenneturvallisuuden lisääminen	Alueellinen yhteistyö kuntien välillä Yhteydenpito ELY-keskukseen	Jatkuva	Yhteistyö kuntien välillä Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus
Junayhteys + piilottihanke	Junayhteys Seinäjoki-Haapamäki-Jyväskylä	Liikenneyhteyksien parantaminen Työmatka- ja opiskeluliikenteen lisääminen	Yhteistyö kuntien ja Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa	Joulukuusta 2019 alkaen vuoteen 2022 asti	Yhteistyö kuntien ja Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä	Kaupunginhallitus
Lentokentät	Ähtärin kevytlentopaikka, Ähtärissä kiirotien kokonaispituus 478 m, ei talvikunnossapitoa Seinäjoki Tampere-Pirkkala Jyväskylä Vaasa					

5. Ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus						
Vetovoimatekijä	Tämän hetkinen tilanne	Tavoitetila	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutahot	Seuranta
Ähtärin kaupungin palveluiden saavutettavuus	Kaupungin palveluiden saavutettavuus suhteellisen hyvällä Esteettömyys otettu huomioon	Kaupungin palveluiden hyvä saavutettavuus ja palveluiden laadun kehittäminen Esteettömyys otettu huomioon	Kaupungin toimintojen kehittäminen ja käytänteiden yhtenäistäminen	Jatkuva	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä Henkilöstö	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus
Kaupallisten palveluiden saavutettavuus	Kaupallisissa palveluissa toivotaan lisää valinnanvaraa Muuttotappio	Palvelutarjonta kohtaa asiakkaat Muuttotappion vähentäminen, pysäyttäminen ja asukasluvun kasvu ostovoiman säilyttämiseksi	Yhteistyö yrittäjien ja elinvoimatoimen kanssa	Jatkuva	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Elinvoimatoimi Johtoryhmä	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus

6. Mainekuva						
Vetovoimatekijä	Tämän hetkinen tilanne	Tavoitetila	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutahot	Seuranta
Pandakaupunki	Pandat saapuivat Ähtäriin helmikuussa 2018	Pandakaupunki-brändin tunnetavuuden lisääminen Markkinointi Eurooppaan →ulkomaiset matkailijat Opasteet	Markkinoinnin lisääminen Verkostoituminen Yhteistyö yrittäjien kanssa	Jatkuva	Ähtäri Zoo:n markkinointi Ähtäri Matkailu Oy:n markkinointi	Kaupunginhallitus Matkailualueen tytäryhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat
Ähtäri Zoo	Ähtäri tunnetaan Eläinpuistosta	Ähtäri Zoo:n tunnetavuuden lisääminen Markkinointi Eurooppaan, ulkomaiset matkailijat	Markkinoinnin lisääminen Verkostoituminen	Jatkuva	Ähtäri Zoo:n markkinointi Ähtäri Zoo:n hallitus ja toimitusjohtaja	Ähtäri Zoo:n hallitus ja toimitusjohtaja
”Kriisikunta”	Kuntakonsernin alijäämä Talous kohentuva Kaupungintalous tasapainossa	Kuntakonsernin alijäämien kattaminen Puskurien rakentaminen tulevaisuuden turvaamiseksi Isompi, aktiivisempi, kansainvälinen yrittäjäjoukko Eläinpuistoyhtiöiden positiivisen tuloksen säilyttäminen Yhteistyö yhteistyötahojen kanssa esim. Viexpo Kaupungin elinvoimatoimen palvelujen käyttö	Konserniyhtiöiden konkreettinen ohjaus Tiedon lisääminen yritystoimintaan, verkostoituminen Kansainvälisyyden lisääminen	Talouden tervehtytämishojelman mukaisesti 2022 Yritystoiminnan osalta vuoteen 2022	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Johtoryhmä Elinvoimatoimi Tytäryhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat	Kaupunginhallitus Kasvu- ja elinvoimatyöryhmä

Tunnettuus	Kulttuuri, esim. Eero Hiironen, Topi Sorsakoski Lumi ja Pyry Metalliteollisuus: Esimerkkinä Buster, Muovilami, Remu, Silver, Tankki	Pyritään käyttämään tunnettuustekijöitä pito- ja vetovoiman lisäämiseksi	Tunnettuustekijöiden huomioiminen kaupunkimarkkinoinnissa	Jatkuva	Sivistysosasto Elinvoimatoimi	Kaupunginhallitus Kasvu- ja elinvoimatyöryhmä
-------------------	---	--	---	---------	----------------------------------	--

7. Villit kortit						
Vetovoimatekijä	Tämän hetkinen tilanne	Tavoitetila	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutahot	Seuranta
Kestävä kehitys	Rakennukset	Kestävän kehityksen huomioon ottaminen Ähtärissä, esim. jätteiden lajittelu Energiehokkuus Energiasitoumukset ja- suunnitelmat Projekteihin osallistuminen, esim. I love muovi. Teemapäivät, koulut, esim. jätteiden lajittelu, roskaaminen, kierrättäminen	Yhteistyö Etapin kanssa Toteuttaa kestävää kehitystä	Jatkuva	Ähtärin kaupunki Etappi Ympäristötoimi Rakennusvalvonta	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Etapin hallitus
Puhdas luonto	Vesistöt, luonto	Säilyttää vesistöt puhtaina Luonnon suojeleminen Valvonnan lisäys		Jatkuva	Ähtärin kaupunki Ympäristötoimi	Kaupunginvaltuusto Kaupunginhallitus Ympäristösihteeri

Villit kortit liittyvät johonkin paikalliseen erityispiirteeseen tai erottautumiseen. Pieni tai vähäpätöinen asia voi muuttua suureksi ja merkittäväksi. Sattumat ja uusia mahdollisuuksia tai menestystarinoita. Heikkoudet voivat kääntyä vahvuuksiksi. Villeihin kortteihin liittyy aina ennakoimattomuus ja yllättävät tekijät.

Ähtärin muita villejä kortteja voisivat olla esim. uudet investorit ja yritykset.